

Bezoekadres

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
Postbus 16164
2500 BD Den Haag

T 070 340 70 00
www.scp.nl

Inlichtingen bij:

Dr. L. Sterckx
T 070 340 5143
l.sterckx@scp.nl
of
drs. J. van Lisdonk
T 070 340 7417
j.van.lisdonk@scp.nl

PERSBERICHT

Huwelijksmigranten: kwetsbare positie in Nederland

Den Haag, 29 oktober 2014

- Trouwde in 2001 nog bijna 60% van de huwende Turkse Nederlanders met een huwelijksmigrant uit Turkije, in 2012 is dit gedaald tot 15%. Bij de Marokkaanse groep daalde dit van 55% in 2001 tot 17% in 2012. De daling was tussen 2004-2007 het grootst, maar zet daarna niet door.
- Er komen meer vrouwen (70%) dan mannen als huwelijksmigrant naar Nederland. Dit geldt in het bijzonder voor de voormalige Sovjet-Unie, Thailand, Indonesië, China en Brazilië.
- Huwelijksmigranten vinden moeizaam aansluiting op de arbeidsmarkt in Nederland. Vrouwen zijn vaak niet actief op de arbeidsmarkt. Mannelijke huwelijksmigranten hebben vaker werk dan mannen die om andere redenen naar Nederland zijn gekomen, maar vaak in banen op laag niveau.
- Hoogopgeleide huwelijksmigranten ervaren vaak dat ze er in sociaal-economische positie op achteruit zijn gegaan.
- Huwelijksmigranten lopen verhoogd risico om slachtoffer te worden van huiselijk geweld, gedwongen isolement, achterlating en huwelijkse gevangenschap.

Dit zijn enkele belangrijke uitkomsten in de SCP-publicatie *Huwelijksmigratie in Nederland. Achtergronden en leefsituatie van huwelijksmigranten*. Onderzoekers Leen Sterckx, Jaco Dagevos, Willem Huijnk en Jantine van Lisdonk belichten de diversiteit in achtergrond van huwelijksmigranten en laten zien hoe het huwelijksmigranten en hun al in Nederland wonende partners na de migratie vergaat. Aan bod komen de motieven van mensen om te kiezen voor een partner over de grens, hun overwegingen om naar Nederland te migreren, hun ervaringen met de migratieprocedure, het stichten van een gezin, het zoeken naar werk en het opbouwen van een leven in Nederland. Ook wordt aandacht besteed aan het verhoogde risico om in aanraking te komen met huiselijk en eengerelateerd geweld en (gedwongen) isolement.

Het onderzoek werd uitgevoerd op verzoek van de Directie Integratie & Samenleving (I&S) van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Het rapport is gebaseerd op kwantitatieve gegevens en op vijftig interviews met huwelijksmigranten, negen focusgroepgesprekken en 25 interviews met sleutelpersonen. Het onderzoek belicht vooral de achtergronden van de migratie en de factoren die hun leefsituatie in Nederland beïnvloeden.

Huwelijksmigranten: een brede waaier van herkomstlanden

De vijf belangrijkste herkomstlanden voor huwelijksmigranten zijn Turkije, Marokko, de voormalige Sovjet-Unie, Thailand en Irak. (Cijfers voor periode 2007-2011, excl. EU-migranten.) In totaal kwamen in deze periode 40.000 huwelijksmigranten naar Nederland. 70% van de huwelijksmigranten is vrouw. De verhouding mannelijke en vrouwelijke huwelijksmigranten uit Marokko en Turkije is ongeveer gelijk. Vooral autochtone mannen gaan migratiehuwelijken aan met vrouwen uit de voormalige Sovjet-Unie, Zuid-Oost Azië en Zuid-Amerika.

Forse daling huwelijksmigratie uit Turkije en Marokko

Trouwde in 2001 nog bijna 60% van de huwende Turkse Nederlanders met een huwelijksmigrant uit Turkije, in 2012 is dit gedaald tot 15%. Bij de Marokkaanse groep daalde dit van 55% in 2001 tot 17% in 2012. Veranderingen in de leeftijds- en inkomenseis (wetswijzigingen in 2004 en 2006) speelden hierbij een rol. De daling van huwelijksmigratie had zich overigens voor de wetswijziging al ingezet. Redenen hiervoor zijn onder meer: groter aanbod van Turkse en Marokkaanse partners in Nederland, zwakkere banden met het herkomstland en de familie aldaar en negatieve ervaringen van eerdere huwelijksmigranten. Bij zowel de Turkse en Marokkaanse groep zet de daling van migratiehuwelijken na 2007 niet door.

Gezinsvorming zorgt voor een bijzondere start van migrant in Nederland

Huwelijksmigranten zijn volwassen wanneer ze migreren en dat heeft gevolgen voor het tempo waarin ze de Nederlandse taal leren en aansluiting vinden op de arbeidsmarkt. Kenmerkend voor huwelijksmigranten is dat ze een partner hebben die hier al langer is gevestigd en die hen kan opvangen en wegwijs maken in hun nieuwe land. De grote afhankelijkheid van de huwelijksmigrant kan echter ook leiden tot onvrede en spanningen. Het nieuwe gezin en alles wat daarbij komt, concurreert al snel met de vereisten van hun integratie in Nederland: taallessen volgen, contacten leggen, een nieuw netwerk opbouwen en een baan op niveau vinden.

Moeizame aansluiting op de Nederlandse arbeidsmarkt

Mannelijke huwelijksmigranten hebben vaker een baan dan mannen die om andere redenen naar Nederland zijn gekomen. Vrouwelijke huwelijksmigranten participeren juist weinig op de arbeidsmarkt. Werkende huwelijksmigranten hebben meestal geen baan die aansluit bij hun opleiding en ervaring in hun land van herkomst. De Nederlandse taal vormt een obstakel en buitenlandse diploma's worden laag gewaardeerd. Een opleiding volgen in Nederland is moeilijk: de kosten zijn vaak hoog of de tijd ontbreekt, omdat men moet werken of voor een kind zorgen. Typische rolverwachtingen spelen ook een rol. Van de mannen wordt verwacht dat ze snel een bijdrage leveren aan het huishoudinkomen, daarom kunnen ze zich niet kieskeurig opstellen en doen ze vaak werk onder hun niveau. Vrouwen zijn vaak helemaal niet actief op de arbeidsmarkt, maar vinden een alternatieve bestemming in het moederschap. Soms noodgedwongen: vooral hoogopgeleide vrouwen zouden het liever anders zien, maar bij gebrek aan succes moeten ze hun verwachtingen over hun carrière naar beneden bijstellen.

Hoogopgeleide huwelijksmigranten teleurgesteld in hun kansen

Voor hoogopgeleiden is de statusdaling die ze doormaken door de migratie (van een succesvolle carrière en hoge maatschappelijke positie in het land van herkomst naar een veel ongunstigere positie op de maatschappelijke ladder)

doorgaans moeilijk te verkroppen. Ze zijn veel meer dan laagopgeleide migranten teleurgesteld in wat Nederland hen te bieden heeft. Laagopgeleiden ondervinden ook moeilijkheden op de arbeidsmarkt, maar ervaren een minder grote statusdaling.

Persbericht

Huwelijksmigranten groter risico op huiselijk geweld

Hoe vaak en hoeveel migratiehuwelijken in huiselijk geweld uitmonden, is niet bekend. Dit onderzoek wijst op een aantal risicofactoren waardoor huwelijksmigranten een groter risico lopen om slachtoffer te worden van huiselijk geweld, eergeerelateerd geweld, achterlating, misbruik, uitbuiting, (gedwongen) isolement en huwelijkse gevangenschap. Een belangrijke factor is de afhankelijkheidsrelatie tussen huwelijksmigrant en de partner, waarbij de laatste macht kan hebben over de eerste. Beschermende factoren zoals een eigen sociaal netwerk en een eigen inkomen ontbreken vaak bij de huwelijksmigrant, zeker in de eerste periode na de migratie. Zeker in de beginjaren kent het echtpaar diverse bronnen van stress, zoals aanpassingsmoeilijkheden, werkloosheid en financiële problemen. Deze kunnen een katalysator vormen voor huiselijk geweld. Een huwelijksmigrant moet vijf jaar in het zelfde huis als de partner wonen, op straffe van verlies van de verblijfsvergunning. Ook op financieel gebied is de huwelijksmigrant vaak afhankelijk van de partner. Hierdoor is men als het ware 'gedwongen' om bij elkaar te blijven, wat het risico vergroot dat conflicten escaleren tot huiselijk geweld.

SCP-publicatie 2014/22, *Huwelijksmigratie in Nederland. Achtergronden en leefsituatie van huwelijksmigranten*, Den Haag, 2014, Sociaal en Cultureel Planbureau, ISBN 978 90 377 0702 1, prijs € 55,00. De publicatie is verkrijgbaar bij de (internet-)boekhandel of te bestellen/downloaden via de website: www.scp.nl

Voor meer informatie: SCP: mw. Leen Sterckx, tel.: 070-3405143, e-mail: l.sterckx@scp.nl.

Voor algemene info: Irma Schenk (Voorlichter), tel.: 070-3405605, e-mail: i.schenk@scp.nl